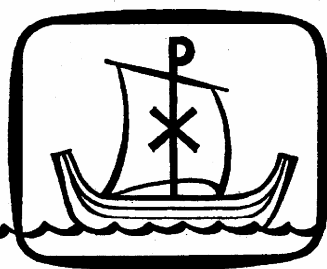

ÚTITÁRS

MAGYAR EVANGÉLIUMI LAP

LI. évfolyam
2007. 4. szám

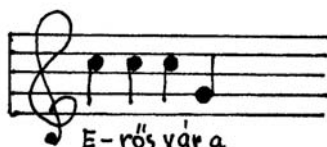
Túróczy Zoltán:

A kifejezhetetlen kifejezése

A kifejezhetetlenség mindig érzés. Igaz, hogy az emberi szó sokszor felmondja a szolgálatot a gondolat, akarat, elhatározás, megmozdulások tolmácsolásánál is. Sokszor megtörténik, hogy az ember kénytelen fájdalmasan érezni azt, hogy emberi gondolatunkat sem oszthatjuk meg maradék nélkül emberi szívekkel. Bizonyos azonban, hogy az érzések területén mindig kudarcot vall az emberi szó. A gondolatok megfogalmazhatók, akarati elhatározások valamiképpen lerögzíthetők, de az érzések túlnőnek az emberi kifejezhetőség határán.

...

Mivel az emberi érzés kifejezhetetlen, éppen ezért alkotásra készítő erő is. Az ember érzéseit nem tudja magába fojtani, mert minden, ami él, beszél. Kifejezést keres, minden lehető és lehetetlen eszközt megragad, hogy ami benne van, az a másik számára is hozzáférhetővé legyen. És az ember így talált rá a melódiára. Mert a kifejezhetetlenség a melódia szülőanyja. Vannak tudósok, akik azt állítják, hogy a melódia úgy született, hogy az ember elleste a patak csobogásában, a tenger zúgásában, a fák és lombok suttogásában, a madarak dalában. Dehogy! Nagyon sűrű természettudósok azok, akik ebben látják a melódia születésének titkát. A melódia nem kívülről született, nem emberi találmány, hanem isteni örökség, ami ott volt benne abban a másik világban és onnét hoztuk erre a világra, ahol tükör által homályosan látunk és csak rész szerint van bennünk az ismeret. A melódia ott támad bennünk, amikor először született meg a vágy az elveszett édenkert, a mennyei otthon elfelejtett örök harmóniája után. Így lett a kifejezhetetlenség a kifejezés utáni vágy, a melódia a kifejezhetetlenség kifejezése – mindig drága kincs az ember számára.

A kifejezhetetlenség kifejezése mindig önmagunk-ra találás. Rádöbbenés arra, hogy ki vagyok, mi van bennem. Aki egyszer szívbeli mélységes bánatát vagy örömét megpróbálta formába önteni, az kénytelen volt mindig melódiához menekülni. Lehet, hogy ez a melódia harmónia volt, lehet, hogy diszharmónia, de minden körülmények között melódia volt. Lehet, hogy mikor örvendezett, csapongó vagy fülbemászó, csilingelő dallam volt. Mikor harag és indulat kavargott benne, valami hatalmas dübörgő kakofóniában olvadt össze, de érezte, hogy a zene, a melódia mindig több, boldog ajándéka és az ember drága vigasztalása.

Aki valamikor belemerült a zenébe – és itt nem csak azt a zenét értem, ami hangszereken vagy üdén csengő emberi ajkakon keresztül, mint kézzelfogható melódia hangzik, hanem például versben talált kifejezésre –, az ráébredt arra, hogy megtalálta azt, amit eddig nem talált meg és tudja, milyen csodálatos vigasztalás a kifejezhetetlenség kifejezése, a melódia. Azt mondtam: a melódia nem kívülről született meg, nem úgy tanulta meg az ember, hanem belülről született, azért az, amit magunkkal fogunk vinni abba a másik világba, amelynek nyelve a zene és a melódia lesz, és ott az lesz a foglalkozásunk, hogy melódiával dicsérik az Istent.

Finnországban egy alkalommal a helsinki egyetem zenetanárával beszélgettem és ráterelődt a szó a másik világra, melynek mi lelkészek, képviselői vagyunk, és azt mondta: Azért örülök, hogy szeretem a zenét, mert olyan művészetem van, amit ott is gyakorolni fogok. És majd ott, ahol színről színre látok, az Isten trónja előtt, ott is szabad lesz nekem az Istent zenével dicsérni.

(Isten embere, II. – részlet)

Élet Kenyere

EGY ÖZVEGYASSZONY TANÚSÁGTÉTELE

Lelkészi szolgálatom egyik legemlékezetesebb emléke egy gyászoló özvegyhez kapcsolódik, aki váratlanul veszítette el a férjét. A nyugdíjas asszony évek óta komoly mozgásszervi betegséggel küzd. Volt olyan időszak az életében, amikor egyáltalán nem tudott felkelni az ágyból; mostanában az állapota már nem ennyire súlyos, de könnyen előfordul, hogy például a redőnyt nincs ereje felhúzni. Betegségében, mindennapjaiban férje volt a támasza. Egészen addig a csütörtökig, amikor a férfi reggel elköszönt, elment egy ismerősnek segíteni, és délben már a halálhírért hozták.

Hihetetlennek tűnt az asszony számára, hogy ez igaz. Hogy lehet az, hogy nem ő, a beteg ment el előbb? Hogy lehet elviselni, hogy immár sokadszorra veszít el olyan személyt, aki nagyon közel állt a szívéhez? És mi lesz ezután vele? Hogyan fogja mindennapi teendőit ellátni? Mi értelme van az életének mostantól? Ezeket a kérdéseket nekem, mint lelkészének is feltette, bár – azt hiszem – azon a szomorú délutánon nem is várt választ rájuk. Talán a legtöbb, amit érte tehettem, a jelenlét, az imádkozás, az együtt sírás volt. De már akkor megkérdezte, vehetne-e néhány napon belül úrvacsorát?

Szombaton tehát az úrvacsorával érkeztem meg a házához. Felkészülten várt. Tudta, hogy házassága végét ért, ezért mindenféle szempontból le kell zárnia. Elsődlegesen az Istennel kell rendezni a bűnöket, vele kell elszámolni. Szamba vette tehát az együtt töltött éveket, összegyűjtötte azokat a vétkeket, mulasztásokat, amelyekkel ő bántotta meg a férjét, és azokat, amelyekkel társa okozott neki fájdalmat. A gyónásban ezeket mind Isten irgalmára bízta. Kérte azokra is a bocsá-

natot, amik megtörténtek, de most nem jutottak konkrétan az eszébe. Ezután könnyek között vettünk úrvacsorát, ami mérföldkő volt számára, számukra...

Ez az özvegyasszony nekem, a lelkésznek nagyon sok mindent megtanított. Nem dogmatikusan, hanem az életpéldájával. Elsődlegesen azt, hogy a bűnöket rendezni kell – mindig minden körülmények között! Ez persze nem újdonság a hívő ember számára, van azonban egy nagyon szíven ütő üzenet abban, ahogy a gyással küzdő lélek döbbenet utáni első gondolatai a bűnvallást sürgetik. Az első és legfontosabb ugyanis, hogy rendezzük a vétkeinket az Istennel, minden más – fájdalom, kérdés, félelem – csak ezután következhet.

Ezzel a lelki útravalóval a kedves Olvasót bűnvalásra szeretném indítani. Arra, hogy döbbenjen rá, vagy erősödjön meg abban, hogy a bűnök rendezése nélkül nem lehet élni, és ezt semmilyen külső körülmény – sem örömteli, sem pedig fájdalmas esemény – nem befolyásolhatja. Legyen valóban természetes és elsődleges velejárója életünknek bűneink megvallása, mert a Krisztusban kapott bűnbocsánat nélkül semmiképpen sem lehet teljes a mostani és valóságos az örök életünk.

„Ha pedig a világosságban járunk, ahogyan ő maga a világosságban van, akkor közösségünk van egymással, és Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől. Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság. Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszástól.” (1Jn 1,7-9)

Hulej Enikő

Pilinszky János:

Minden lélekzetvétel

Minden lélekzetvétel megsebez,
és leterít valahány szívverés.
Különös, hogy a tenger halhatatlan,
holott minden hulláma végítélet.

Hogyan is igazítja sorsát,
az öröklétet, Isten, a teremtés
mindörökre veszendő mezejében?

Mint a füvek lemondó élete,
mint a halandók egy-egy szívüvése,
olyan lehet végülis a dicsőség.
Isten nyugalmas boldogsága.

A Nagy Káté az oka

Sztojkov Szvetoszláv békés ember volt és szakácsként kereste meg a mindennapra valót. Hívő emberként azonban többre vágyott. Teológiát kezdett tanulni, hogy ortodox pap lehessen, de ezalatt sok rossz tapasztalatot szerzett papjai nem egészen áttetsző viselkedésével. Barátaival felfedezte valahol a könyvtár mélyén Luther bolgár fordítású Nagy Kátéját. A reformátor – a Kis Kátéhoz hasonlóan – a keresztény hit öt nagy tételét foglalta ebben össze, de papok és tanítók számára bővebben kifejtve. Sztojkov élete nagy felfedezését élte át.

„Tanítványokat” kezdett maga köré gyűjteni, hogy a most megértett új hitet terjesszék. Öt évvel

előtt szervezte meg a bolgáriai Suma városban az első lutheránus gyülekezetet, amelynek ma 70 felnőtt tagja van. Önerőből tartják fenn magukat. Istentiszteleteiken orosz nyelvű evangélikus énekeskönyvből énekelnek. Egészséges fejlődésükre jellemző, hogy nem csak magukra gondolnak. Tervbe vették új gyülekezetek megszervezését. A tagok közösen viselik gondjaikat és minden összejövételük az öröm forrása.

Amikor meglátogattuk őket, készséggel fogadtak minket és könnyes szemmel énekelték velünk Luther énekét, az „Erős vár a mi Istenünk”-et.

Többen közülünk arra gondoltak, valószínűleg így élhettek az első keresztények is.

(Németből)

Értéktelen, ami nem válik tetté!

28. Jakab levele

NEM EZT AZ

újttestamentumi iratot kell azok kezébe adni, akik először szeretnének megismerkedni a kereszténységgel és tanításával. Összesen kétszer említi, inkább csak futólag, Jézus nevét, egy szót sem szól életéről, tanításáról. Szenvedésére és feltámadására még csak nem is utal. Pál levelei alapján megszoktuk, hogy nemcsak a keresztény gondolkodásnak, de az életvitelnek is, úgymond, teológiai megokolást adjunk. A keresztény magatartás csak akkor igazi, ha tudatában van, hogy arra épül, amit az Úr adott, tett és mondott. A veszély mindig is fennáll, hogy az Úrtól elszakított erkölcsi tanítás előbb-utóbb merő moralizálássá, kisszerű „jóra törekvéssé” válik csupán, amely végsősoron nem adhat tartást.

AZ ELSŐ BENYOMÁS

Jakab levele olvasásakor nem csak ezt a veszélyt sejteti velünk. Hanem egyszerűen azt, hogy végeredményben tipikus zsidó írást tartunk a kezünkben, amely erősen emlékeztet az Ótestamentum néhány bölcsességi könyvére. Sőt egyes kutatók szerint a múlt században felfedezett híres qumráni tekercesek szellemisége is felfedezhető benne. Többen úgy vélték, hogy levelünk mintegy másolata az 1Móz 49-ben található áldássorozatnak. Ott a halálra készülő Jákób pátriárka magához hívja a 12 fiát, hogy megáldja őket és jövőjüket felfedje. Már a név azonossága – Jákób, Jakab – is árulkodó. De még inkább a 12-es szám a törzsek jövője fejeivel. Hiszen levelünket a mi Jakabunk is a 12 törzshöz intézi, amelyek a világon szétszóródva élnek. Ám ez a 12-es szám még nagyobb szerepet is kap itt: az egész levél 12 sorba vagy csoportba beosztott intést és utasítást tartalmaz! Nem csoda, ha kutatók évszázadokon át azt látták, hogy nyelvileg és tartalmilag is sok más korabeli irattal rokon, s hogy zsidó ember írta zsidó olvasóknak.

MEGERŐSÍTETTE EZT

a véleményt az is, hogy az újttestamentumi iratok gyűjteményébe Jakab levele csak igen későn került be. A harmadik században említette először Origenész egyházatya, de egyáltalán nem úgy, mint a „szent iratokhoz” tartozót. Az is feltűnt, hogy iratunkat alig is lehetne

A Biblia

levélnek nevezni, hiszen azon kívül, hogy az első mondatában magát és címzetteit közli a szerző, ezután semmiféle konkrétumot – helyet, időt, nevet, eseményt nem sorol fel, ami a megítélés biztos támpontja lehetne. Így inkább azt kell mondanunk, hogy általános, az életvitelhez szükséges intések gyűjteményének nevezhetjük, amely az egész világra szétszóródott keresztényekhez szól. Azzal a megjegyzéssel persze, hogy az első keresztények zsidó származásúak voltak, de mint Jézus követői, az új Izraelnek, azaz a 12 törzs méltó utódjának tartották magukat. Számukra készült volna ez a levél, hogy életfolytatásukhoz biztos alapokat nyújtson.

LUTHER SOHA

nem magyarázta ezt a levelet, mert úgy ítélte, hogy ellentmond a páli tanításnak. Mert míg Pál azt hirdette, hogy „hit által igazul meg az ember, a törvény cselekedetei nélkül” (Rm 3,28), addig viszont Jakab szinte kihegyezetten veti ellenébe a mondatot: „Látjátok tehát, hogy cselekedetekből igazul meg az ember és nem csupán a hit által” (2,24). A feltűnő azonban az, hogy mindketten éppen Ábrahámot hozzák fel a maguk állítása igazolásaként. Emiatt se szerette a reformátor ezt az iratot, de elismerte, hogy fontos mondanivalója van a szenvedésről és az imádságról, s ezért olvasásra ajánlotta. Különben „szalma-levélnek” tartotta és nem apostoli iratnak.

MA ÚGY LÁTJUK,

hogy Jakab levelének biztos helye van az Újttestamentumban. Ezt néhány „erénye” szavatolja. Nincs még az újttestamentumi levelek között olyan, amely annyit utalna Jézus szavaira, mint éppen Jakab levele. Nem csupán az eskü szigorú tiltására (5,12) gondolhatunk, amit Jézus szájából annyira jól ismerünk (Mt 5,34), de még vagy két tucatnyi további helyet is fel lehetne sorolni, ugyancsak a Hegyi Beszédből. Jakab nagy hangsúlyt helyez arra, hogy

nem elég hallani, hallgatni az Isten igéjét, hanem azt tettekre kell váltani. Szerint becsapja magát az, aki csupán saját lelke ápolása végett figyel az igére. Tetté kell válnia a hallottaknak, mert a kettő szorosán összetartozik. Ezt pedig egészen konkrét példák mutatja meg: a ruhátlan és éhező nem nyer semmit abból, ha keresztény szeretettel sajnálkozunk fölötte, de konkrétan nem segítünk neki (2,15). Jótettekkel kell megmutatni az ige hatalmát és erejét (2,18). Nyilvánvaló, hogy Luther – aki annyira a megigazulás egyedül hit általi megvalósulására volt kénytelen összpontosítani, nem foglalkozott annyira a hit megvalósító, realizáló következményeivel. Pedig ki lehet mutatni, hogy maga Jézus is tanítása nagy többségét a megvalósítás szándékával és reményében hirdette: „Eredj el és te is cselekedj eképpen!” – mondta az irgalmas samáriairól szóló példázat hallgatójának. S mennyire félreérthetetlen, ahogyan Jézus a Hegyi Beszéd végén élesen állítja szembe azt, aki hallgatja és nem teszi, azzal, aki meghallja az igét és annak megfelelően cselekszik is! – De még feltűnőbb az, ahogy Jakab levele egyik fő témájává teszi a szegények, a kicsik, az árvák és özvegyek ügyét! Nem csak követeli – a törvénynek megfelelően – megsegítésüket és pártfogásukat, de ezt azzal is aláhúzza, hogy nekik helyezi kilátásba az Isten országa örökségét a gazdagokkal szemben (2,5). Kutatók ugyan azt hangsúlyozzák, hogy mennyire ez is a zsidó etika eredménye. Aki azonban ismeri Jézus magatartását és ezzel kapcsolatos tanítását, az nagyon hamar látja, hogy Jakab mennyire éppen rajta tájékozódott! Ő mondta boldogoknak a szegényeket (Lk 6,20) és ígérte nekik az Isten országát. Ő beszélt az „értetlen”, bolond gazdagról és az „Ábrahám keblén” nyugvó szegény Lázárról

(folyt.4.old.on)

IMA-SAROK

... békéért:

„A vallás, az Isten nevében öldöklük egymást az emberek, sőt egész népek. Ugye, Te ezt nem akarod, Uram?! Erősíts, hogy tegyek valamit a békéért!”

Szárnyad árnyékában

Áldásos epizódok I.

Az otthonhoz vezető utat illatozó rózsabokrok szegélyezték. A park mentén sok idős lakónak és látogatónak volt ez a sétánya. Már messziről láttam kedves bátyámat, sietve ment bottal a kezében az otthon felé. Néhány hónapja ismerkedtünk meg egy parkban sétálva, amikor belekarolva drága páromba, magyarul beszélgettünk és ő elment mellettünk. Felfigyelve a magyar szóra, visszafordult és megszólított minket. Élénk beszélgetésbe elegyedtünk. Akkor tudtam meg, hogy kis lakásából naponta jár a diakónia otthonába, ahol beteg feleségét látogatja. Mikor most az otthonba vezető úton a közelébe értem, örömmel köszöntöttem magyarul. Megállt, elmosolyodott, levette kalapját és örömmel mondta, hogy már messzebről felismerte a hangomat és most már az alakomat is. Nagyon rosszul látott. Hozzáfűzte, hogy az istentiszteleteken is szereti

hallani magyaros hanglejtésemet a német nyelvű szolgálatomban. Az én kiejtésem is – fűzte hozzá –, elárulja, honnan jöttem, pedig egy életet töltöttem itt Németországban, de vajdasági gyökereimet nem tagadhatom, sőt erőmből telhetően ápolom is. – Menetközben szerényen említette, hogy nemrégiben kapott díszdoktori kitüntetését egyháztörténeti kutatásaiért. A cím adományozására közeli 90. életével személyesen utazott el Magyarországra. Könyve a Délvidéki Református Egyház történetéről hamarosan magyarul is meg fog jelenni. Igérte, hogy majd megmutatja. Csodálkozva és szívből gratuláltam neki.

Elkisérve, megismertem kedves beteg párját. Abban a lakórészben tartott istentiszteleteimen már láttam, tolszékben ülve nagy plüss nyuszit ölelve magához. Énekelni már nem tudott. Bátyám megígérte, hogy legközelebb az otthonban tartott istentiszteleteinkre is eljön, nem csak a kápolnában tartottakra. Megkérdezte, hogy énekeljük-e majd az „Áldjad én lelkem a dicsőség erős királyát”, mert ezt nagyon szereti néme-

tül is énekelni. Hát lehet ilyen kérdésnek nem eleget tenni? – mosolyogtam el magam. A következő péntek délelőtt eggyel több résztvevőnk volt az istentiszteleten.

Szép volt más alkalmakkor is a kedves párt elnézegetni, milyen szeretetben üldögéltek, egymás kezét fogva, az ápolandók lakosztályán. Életük őszi éveiben ismerkedtek meg, mindketten egyedül voltak. Volt néhány szép együttes utazásuk, most pedig nagy szeretetben, csendesen fogják egymás kezét, minden nap együtt ülnek, hallgatva hosszú órákon át. Egyszer nyomatékkal utánam szólt kedves bátyám: „Kedves Katalin, minden ember szeretetre vágyik, ha nem is tudja ezt kimondani, akkor is így van! Mert szeretet nélkül nem élhetünk!”

Bátyám városi lakását nemsokára feladta és beköltözött az otthonba, egy parányi szobába. Így lerövidült az útja kedves párjához, hogy még több időt tölthessen nála.

Cseriné Nagy Katalin

(folyt.3.old.ról)

(Lk 16,23). Ő ítélte el a mammont és értékelte nagyra a szegény asszony két filléjét.

NE ZAVARJON

bennünket Jakab levele szorgalmas olvasásában az, hogy vajon ki rejtőzhet a szerző neve mögött?! Erre egyértelmű választ nem igen kaphatunk. Egyképpen lehet ő az igazságos Jakab, az Ur testvéreinek egyike (Mk 6,3), aki később a jeruzsálemi keresztény gyülekezet püspöke lett és Kr.u. 52-ben vértanú halált halt. De lehet egy másik, mindenképpen tekintélyes személy is, aki büszkén vette magára a Jakab/Jákób pátriárka nevet. Az évszázadok óta folyó vitának mindig is voltak pártfogói és ellenzői. Mi ebben nem igen lehetünk döntőbírák. Ettől függetlenül azonban ma is hat közöttünk Jakab írása. Megkérdez bennünket, hogy hogyan figyelünk az Isten ígéjére, öszszehangoljuk-e a hitünket az életvitelünkkel és kötelességünknek tartjuk-e a felebarát haladéktalan megsegítését? Amíg ezt az örálló feladatot végzi közöttünk, szeretnünk kell Jakab levelét. Nehogy beigazolódjék az, amit a múlt századi neves bibliatudós mondott, hogy tudniillik a reformáció egyházai maguknak okoztak jóvátehetetlen kárt, amikor nem vették komolyan Jakab levelének üzenetét!

G.I.

TÖRTÉNELMÜNK

Az 5. nyugat-európai magyar presbiteri konferencián március 30-tól április 1-ig Hozhausenben (Németország) idén több mint 50-en vettünk részt. A Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének majdnem minden tag-országából jött delegáció.

Örülhettünk mind az egymással való találkozásnak, mind a kitűnő, igen tartalmas előadásoknak, amelyek egyházaink kezdeteivel foglalkoztak: Pósfay György (Genf) „A kereszténység rövid története a reformációig”, majd „A lutheri reformáció” Molnár-Veress Pál (Stockholm), „A kálvini reformáció” Hermán János (Zwolle), végül „Az unitárius egyház kialakulása és elterjedése”, Rázmány Csaba (Budapest).

Közös virágvasárnapi istentisztelettel fejeztük be a háromnapos

találkozót, köszöntve az akkor kezdődő Ifjúsági Konferencia résztvevőit is. Megcsodálhattuk a fiatal Teleki Gergő (Dunaföldvár / Malmö) csodálatos zongorajátékát.

Hálásak vagyunk Urunknak ezért a lehetőségért, hogy minden alkalommal közelebb kerülhetünk egymáshoz és elmélyíthetjük tudásunkat, hogy így gyülekezeteinket jobban tudjuk szolgálni.

Ezen az úton is szeretnénk megköszönni Varga Pál lelkipásztor (Németország) előkészítő és moderáló munkáját s reméljük, hogy még többen leszünk a következő évben március 14-16-án, újra Holzhausenben.

Gyökössy Kinga

IMA-SAROK

... nyáron:

„Köszönöm a nyarat és a nyári szabadság lehetőségét. Jó, hogy testileg-lelkileg feltölthetkeztek. Segíts, Uram, nehogy magamnak vagy másnak ártsak, mert tudom, hogy a szabadsággal vissza is lehet élni!”

Mire képes a testvériség „KÉMELM”-krónika

Úgy kezdődött,

hogy vagy két tucatnyi magyar evangélikus teológus követte az Evangélikus Világszövetség meghívását egy Bécsben tartandó gyűlésre. Jöjjenek, hogy megtárgyalják a nyugatra szakadt magyar evangélikusság lelkigondozásának az ügyét! A távlatok – fontos jellemzői a feladatnak! – már akkor felvázolódtak: 3 földrésről, 12 ország 23 városából érkeztek a résztvevők az osztrák fővárosba 1957. március elején. Ki magyar, ki két- vagy többnyelvű gyülekezetből, ki állami delegáció, ki hivatalos küldöttség tagjaként, ki pedig mint frissen érkezett menekült. *Három nap alatt megalakult a semmiből a Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközössége (rövidítve: KÉMELM) nevű, fél világot átfogó munkacsoport.* Formálisan ugyan vezetőséggel, de mégis inkább minden egyes tag önműködésére építő, önkéntes közreműködésére számító testvériségként.

A konferencia nyilatkozatban fogalmazta meg teológiai alapelveit. Kijelentette, hogy – nem akarván elszakadni a hazai gyökerektől – nem kíván semmiféle „menekült” külföldi magyar egyházat felépíteni, ellenben mindenütt a helyi egyházakkal egyetértésben szeretne dolgozni. Hangsúlyozta a testvériség lelkigondozói feladatának komolyan vételét, valamint nemet mondott mindenféle politikai befolyásolásra vagy pártálláson alapuló támogatásra.

Alig egy hónappal

később már meg is jelent az első „ko-produkció”: az ÚTITÁRS című, *Külföldön élő evangélikus magyarok lapja* alcímű havi lap. A cikkek Bécsből és Stockholmból, Stuttgartból és Londonból jöttek, a szerkesztő Osloban lakott és a lap egy kopenhágai keresztény nyomda magyarul egy szót nem értő dán nyomdászai munkájaként készült el.

A lap mindig is távlatokban gondolkodott: eddig legutolsó, 51. évfolyamának harmadik számában, amelyet egy fekete-erdei német nyomda hozott ki, hét különböző európai városban élő író cikke jelent meg. A lappal együtt fejlődött az iratterjesztés: megjelent a Dunántúli Énekeskönyv bővített kiadásának újranomása, egy négyrészes hit-tankönyv, egy magyarországi professzor (anonim) könyve, Ordass Lajos *Útravaló* c. áhitatos könyve, s később könyvek egész sorozata.

Ifjúsági konferenciák

indultak el *Terray László* és *Glatz József* irányításával. Ezek a nagyheti találkozások gyakran száznál is több fiatalot láttak vendégül, hogy a legtöbbször saját költségükön „táborozókat” hitükben és nemzeti öntudatukban erősítsék a nagy idegenségben. A konferencia fontos feladata volt az evangélium szolgálatával karöltve a magyarságtudat ápolása, kultúrértékeink hiteles továbbadása.

A nyugaton élő magyar értelmiségiek számára kitüntetésszámba ment egy-egy felkérés a konferencia részéről. A kezdeti találkozók anyaga később nyomtatásban is megjelent. Fontos volt továbbá, hogy a konferencia szoros, ökümenikus kapcsolatokat tartott fenn a Pax Romana Magyar Katolikus Egyetemi Mozgalommal és a később, az ifjúsági konferenciából kinőtt Európai Magyar Protestáns Szabadegyetemmel. Kölcsönös látogatások és négy magyar ökümenikus találkozó együttes megrendezése tartozott a feladatok közé. Ha Isten is megengedi, két év múlva ünneplheti 50 éves megindítását ez a fontos KÉMELM-munka!

Rádiós munka

indult egyrészt a *Lutheran Hour*, másrészt a *Transworld Radio*, ill. később a *Radio Monte Carlo* hullámhosszain. Egyik szerkesztő Londonban, a másik Osloban dolgozott, németországi vagy tengerentúli munkatársak dán stúdiókban készült felvételekkel szerepelhettek, a közreműködők körülbelül Skandinávia és Libéria, Kanada és Izrael, Brazília és Ausztria közötti térségben éltek. A Kelet-Európa felé sugárzott adások nyomán ott *rádiós-gyülekezetek* keletkeztek, nyugatról megindult a Biblia- és könyvküldési akció, *Kelemen Erzsébet* diakonissza testvér pedig alig győzte a hallgatókkal való levelezést. A politikai fordulat után, virágkorában adhattuk át ezt a fontos munkát *Gáncs Péter*, akkori nagytarcsai lelkész kezébe.

A gyülekezetek minden gondja

állandóan ott szerepelt a konferenciákon, amelyeket 13 ország 28 különböző városában tartott a testvériség munkaközössége. 1989-ben hívtuk meg az őrségi Óriszigetre a Magyarországi Evangélikus Egyház akkori vezető püspökét és felügyelőjét, hogy békülési és testvéri szándékunkat bizonyítsuk. S hogy hi-

dat verjünk az elnyomás miatt keletkezett szakadék fölé. De a kört tovább is tágítottuk. *Elsőként indultunk a határon kívüli testvérek „felfedezésére”*. Így tartottunk konferenciákat Erdélyben Kolozsvárt, Beregszászon Kárpátalján, Alsómarácon Szlovéniában, de főleg Szlovákiában Sajógömörben, ill. Sajópanyiton. Jó volt a többszörös kisebbségben élőkkel a közösségvállalás, hiszen hasonlóak voltak a problémáink.

A nyugaton dolgozó *református lelkészek* felé is nyitottunk: többször hívtuk meg őket teológiai konferenciákra, már csak azért is, mert hiszen minden nyugat-európai gyülekezetünk „protestáns” jellegű. Nem engedtünk a szétválasztási kísérleteknek, örömmel hangsúlyoztuk és hirdettük a közös evangéliumi örökséget.

Mindezért adtunk hálát

2007. május 9-10-én – újra Óriszigeten – a helyi, magyarnyelvű evangélikus gyülekezet szíves meghívásának eleget téve. Hogy még mindig jelen lehettünk négyen az „alapító atyák” közül, s hogy a később bekapcsolódott fiatalabbak is megjelentek, s hogy a találkozót megtoldhattuk a MAEK elnökség ülésével, s örülhettünk mindhárom magyarországi evangélikus püspök jelenlétének, az örömmel és hálával töltött el. Csodának lehettünk tanúi, s erről számoltunk be: Isten 50 éven át nem szűnt meg támogatni és segíteni, de Lelkével üzni és hajtani is. Nem ellenőrzött egyházi vagy világi hatóság, busás mellékjövedelemre sem számíthattak a közreműködők. De mindig feszülten vártuk az évenként visszatérő testvéri találkozókat, hogy feltöltődjünk az újabb feladatok elvégzésére. Nem egyéni érvényesülési- vagy haszonvágynak engedve, nem parancsuralmi kényszer előtt meghajolva tettük a munkát, hanem csak mert szeretjük az Úr ügyét, s ezt vidám szívvel, boldogan végeztük.

Voltak mulasztásaink is bőven. Kapunk és ütöttünk sebeket is. Kérjük Istent, hogy fedezze be 50 éves múltunkat is kegyelmével és bocsánatával.

Hogyan tovább?

– ezzel a nem egyszerű kérdéssel ajkunkon és szívünkben váltunk el kicsit megszeppenve és nyugtalanul egymástól. De újra bizva a csodatevő Isten erejében!

„Az Úr csodásan működik”

Tavaly októberében, Orosházán, a Maek megalakulásának ünnepén merült fel a gondolat: tartsuk 2007-ben, a KÉMELM jubileumi gyűlését Ausztriában – Óriszigeten.

A gyülekezet vezetősége tudta, hogy nem mindennapi rendezvényről van szó, de egyhangú és lelkes volt a döntés: igenis, legyen nálunk. Vállaljuk, megcsináljuk.

*

Néhány verejtékcsepp akkor kezdett igazából a homlokokon gyöngyözni, mikor megtudtuk, hogy a Maek is bekapcsolódik az összejövételbe és így nyilvánvalóvá lett, hogy Órisziget egy igazi nagyszabású, nemzetközi konferencia színhelyévé válik.

Az első meglepetést (ijedtséget?) túlélve, megkezdődött a munka, a feladatok megszabása és vállalása. Szálláshely, étkezés, termek, programok, istentisztelet megszervezése – ami egy nagyobb közösségben talán könnyebb, Órisziget viszont egy alig 243 lelket számláló evangélikus gyülekezet – az egyébként 290 la-
kos számláló faluban.

De ment minden mint a karikacsapás. Sok munkán túl, többen adományokkal is jelentkeztek, volt aki kávé, süteményt vagy éppenséggel 20 liter bort hozott – „nehogy már száraz torokkal maradjanak a vendégek!”

Végül eljött a nagy nap. Május 9-én délután érkeztek az evangélikus gyülekezeti terem elé első vendégeink. Szűnni nem akaró kézszorogtatások, ölelések jelezték, milyen jó is újból találkozni, együtt lenni. Alig lehetett a társaságot a vacsorához beterelni. Itt folytatódott a baráti testvéri együttlét, ami végül elég késő este egy áhitattal zárult.

Isten igéjével kezdtük másnap reggel is a betervezett konferenciát. A résztvevők ezen egy nyilatkozatot fogadtak el, mely visszatekintés a KÉMELM elmúlt 50 esztendejére, illetve előretekintés is, azon hitünk és bizodalomunk alapján, hogy "erős várunk marad az Isten".

Jó ebéd után, a községi terem előterének puha zöld füve nyújtott pihenési lehetőséget, amit többen ki is használtak, hogy kinyújtsák az (gy)üléstől megémbereedett tagjaikat. Hársfák hűs árnyékában folytattuk a megbeszéléseket, melyeket több multságos anekdóta vezetett be.

A délután egy előadással kezdődött – az evangélium hirdetése és az anyanyelv volt a téma.

Rövid szünet után sor került az esti rendezvényre. Áhitattal kezdtünk, majd az Óriszigeti Magyar Néptáncegyüttes szereplése következett. Elhangzottak üdvözlő szavak, mind az egyházi, mind a politikai község vezetőségének részéről. Terített asztal mellett folytatódott a kellemes együttlét.

Pénteken reggel, immár a Maek küldöttekkel együtt, istentiszteletre gyüle-

KÉMELM szolgálatának záloga, és ez a Maek jövődjévé tevékenységének alapja is.

Itt Óriszigeten örömmel és Isten iránti hálával voltunk együtt, mint magyar, evangélikus testvéri közösség és bizonyos vagyok benne, hogy sokat épültünk, lélekben meggazdagodva térhetünk vissza szolgálati helyeinkre.

Újból tanúi lehettünk Isten megtartó kegyelmének, szem előtt tartva viszont azt is, hogy mi vagyunk – mi kell azoknak lennünk – akiknek szolgálata által az Úr csodálatosan működik, hogy magyar evangélikus közösségünk – bárhol is e világban – megerősödjön, megmaradjon, sőt, talán gyarapodjon is.

Mesmer Otto

INNEN - ONNAN

Gyulafehérvér, Erdély. A bécsi „Pro Oriente” alapítvány májusban tartott tudományos konferenciáján tovább folytatta az 1697-1761 között, Erdélyben létrejött uniós törekvés történetének vizsgálatát. Az ortodox, római katolikus, görög-katolikus, lutheránus és református egyházak 23 teológusa ennek a korszaknak a vizsgálatától a mai vallási helyzet javulását reméli.

Genf, Svájc. Az Egyesült Nemzetek főtitkára szemére vetette a gazdag országoknak, hogy nem tesznek eleget a szegénység felszámolásáért. 2000-ben tett ígéretüket, amely szerint 2015-re a nagyon szegények számát a világban a felére csökkentenék, nehezen fogják tudni megvalósítani, miután 2005-2006 között a fejlesztési segélyekre 5%-al kevesebbet adtak ki.

Nagyszében, Erdély. Szeptember elején tartja ülését a 3. Európai Ökuménikus Nagygyűlés. Az 1989-ben Bázelen és az 1997-ben Grácban megtartott gyűlés után most a harmadiktól igen fontos impulzusokat várnak el az egyházak.

IMA-SAROK

... elindulok:

„Útrakelek, segíts, hogy célba érjek. Úton leszek, segíts, hogy se másban, se magamban ne tegyek kárt. Ha pedig hazaindu-lok majd, segíts, hogy épségben hazaérjek. Jó Lelked lebegjen fölöttem és vigyázzon rám. Köszönöm!”

*

Az óriszigeti templom oltára előtt

kezdtünk. Ezt az alkalmat az óriszigeti női kar gazdagította éneklésével.

Egy délelőtti kerekasztal-beszélgetés, közös ebéd, majd a Maek megbeszélése zárta a háromnapos rendezvényt.

*

Bizonyára feltűnt a kedves olvasónak, hogy egyetlen név sem szerepel írásomban. Szándékosan van ez így, két okból is. Az első: annyi nevezetes személyiség volt jelen, hogy a nevek, címek, funkciók felsorolása legalább még egy oldalt kitöltött volna. A második: a szolgálatban, az Úr előtt, egyek, egyformák, testvérek vagyunk – bármilyen rangban, bárhonnán is érkezünk, akár Svájcból, Németországból, Magyarországról, Szlovákiából, Romániából, Angliából, Ausztriából.

Éz a testvéri szolgálat és összefogás tette lehetővé a kicsiny Óriszigeten e fontos találkozó megszervezését. Ez a testvériség volt 50 esztendőn keresztül a

Ki segít?

Tyúkszemtaposás - sorozatban

Ahogy bejelentettem, vállalom lapunk II. teljes évfolyamának szerkesztését-kiadását, bár tudom, hogy ez nem lesz olyan egyszerű. Hadd tárjam azért szeretett olvasóink elé (akik közül már sokan sajnálkoztak a lap esetleges megszűnésén!) elsősorban az anyagi helyzetünket.

Íme:

Egy szám nyomdai ára 4500 példány esetében 980-1000 euró között van. Ebben bennfoglaltatik a nyomda által közvetlenül a különböző országokban élő terjesztőkhöz eljuttatott példányok postaköltsége is. Ehhez kell még hozzászámítani azoknak a példányoknak a postadíját, amelyeket egyenesen Stuttgartból küldünk szét, ami kerek 180 euró. Összegezve és kikerekítve tehát így fest a kiadási oldal:

3 szám együtt: nyomda – 3000 euró, posta – 540 euró, összes szükséglet tehát 3540 euró. – (A kárpátmedencei elosztónk magyarországi bevételét nem számoltuk, az fedezi az ottani – szintén igen magas – postaköltséget.)

Tavalyi és ezévi befizetésekől, adományokból a múlt évet s az idei évfolyam 1-3. számát kifizettük, tartozásunk nincs. Tartalékunk még 280 euró. Összevetve tehát kiadásainkat és bevételeinket, erre az évre még 3340 euróra van szükségünk.

Magam részéről állom a szavamot, hogy – szükség esetén – az anyagi terheket is vállalom. De bevallom, hogy 38 évi szerkesztői munkám után nagy megtiszteltetésnek tekinteném, ha nem kellene egyedül viselni a kiadásokat.

Ki segít, hogy az ÚTITÁRS „mél-tóssággal” fejezhesse be 51. évén át tartó szolgálatát? Támogatásukat a következő bankszámlára kérjük átutalni: Ung. Ev. Luth. Seelsorgedienst, Landesbank Baden-Württemberg, BLZ 600 501 01, Konto nr. 1180084, IBAN DE58 6005 0101 0001 1800 84.

Szerkesztő

**Ahol
megjelenik Krisztus –
ott fényesség van.
(Luther)**

A nagy tudású és magas képzettségű Joseph Ratzingerrel egészen új „típusú” egyházvezér ült a római püspök trónjára. Míg elődjét – legalább is a médiakörök szerint –, a nyájasság, a szeretetreméltóság, a közvetlen, nyílt megértés jellemezte, addig XVI. Benedek felújította a kemény következetesség, a hajthatatlanság, a kompromisszumra nem hajlandóság rég idejétmúltnak vélt „erényeit”. Rövid, eddigi uralkodása alatt azonban nem is ez tette őt médiasztrárrá. Hanem az elszólásai, amelyekkel valakinek mindig is sikerült a tyúkszemére lépnie.

Pápává válása előtt ő volt II. János Pál írnoke. De legnagyobb meglepetésre mégsem akadályozta meg (bár, mint a Hittani Bizottság teljhatalmú vezetője, ezt megtehetné volna!) a Vatikán és az Evang. Világszövetség közös dokumentumának az aláírását, amelyben a hit által való megigazulás reformátori tanításában egyeztek meg. Alig száradt meg azonban a tinta a dokumentumon, hamarosan megjelent egy *Dominus Jesus* kezdetű vatikáni irat, amelyben a Ratzinger által vezetett Bizottság még az egyház-nevet is megtagadta a rk. egyházon kívüli „vallásos csoportosulásoktól”. Ratzingernek sikerült az egész evangéliumi kereszténység tyúkszemére tipornia. Hogy utána ilyen meg olyan magyarázkodások jöttek, az semmit nem változtatott a megtörténteken.

Aztán az iszlám világ került sorra. Éppen Regensburgban, egykori professzorkodása helyén érezte magát annyira biztonságban, hogy a „pogány világunk” odamondjon, ha csak egy – bizonyára félre is értett –, középkori idézettel is. A felháborodás világméretű volt, amit persze az iszlám világ ravasz stratégiai ügyesen használtak föl a felháborodás szítására. Ezt az idézetet, ha van Ratzingerben kis tapintat, már csak azért sem lett volna szabad megkockáztatnia, hiszen addigra még le sem csillapodott az a felháborodás, amit egy dán ujság váltott ki Mohamed-karikatúráival.

Majd azok következtek, akik már régóta reménykednek megértésben és megbocsátásban: a vegyes házasságban élők és az elvált újravezényesedettek. A „Szeretet szentsége” című apostoli buzdítás – címét teljesen meghazudtolva! – kijelentette, hogy a vegyes házasságban élők annyira nem fontosak, hogy olyan temetéseken és esküvőkön, ahol ők és nem-katolikusok is jelen vannak, tilos az oltárszentséget (=úrvasorát) kiszol-

gáltatni. S ha az elváltak, majd újravezényesedettek szentségekkel való élésük jogának visszaállítását éppen ettől a pápától várták, újabb tyúkszemtaposás áldozatai lettek. Benedek szerint életfolytatásuk és helyzetük „ellentmond Krisztus és Egyháza szeretetközösségének”. Micsoda irgalmatlan szeretetlenség – a szeretet nevében! S itt még a magyarázkodást is fölöslegesnek tartotta a „legfőbb pásztor” elemző csapata ...

Végül májusban a dél-amerikai őslakók is megkapták a magukét. Hogy elődjétől eltérő módon nem fogadta őket, az még nem is lett volna olyan nagy szarvashiba. De brazíliai útján a dél-amerikai püspöki konferencia megnyitását szükségesnek tartotta, hogy a Kolumbusz megjelenése körüli időkre emlékeztesse a dél-amerikaiakat. Dicsérendő, hogy a hódítókkal csaknem egy időben megjelenő keresztény misszionáriusok Krisztust megismertették a kontinenssel. Ezzel egyet lehet érteni, legalább is egyházi szemüvegen keresztül nézve a 15.-16. század eseményeit. Am a tanító professzor ezzel a megállapítással nem érte be. Amikor azt állította, hogy az evangélium hirdetésének Dél-Amerikában nem volt feltétele az indián kultúra szétzúzása és hogy az őslakosságra senki sem akart európai kultúrát ráerőltetni – akkor betelt a pohár.

Szemanük szerint még a jelenlevő püspökök közül is többen felszisszentek ekkora tyúkszemtaposásra. Az indiánok ma még élő leszármazottai, akik a spanyol-portugál hódítókkal együtt bejött egyházi embereket – ritka kivételtől eltekintve – „az emberiség legremesebb népiirtása cinkosainak és haszonélvezőinek” tekintik, rögtön arroganciát vetettek a pápa szemére. Ezek sem voltak lelkipásztori tapintattól vezetett „tudományos” megjegyzései, azon a kontinensen, ahol jelenleg milliószámra fordítanak háttal egyébként is az emberek a rk. egyháznak és inkább vetik magukat Észak-Amerikából importált szekták karjaiba. A római Szt. Péter téren később – igen álszentül hangzó – megemlékezése azon idők fájdalomairól és szenvedéseiről, amelyeket a bennszülött lakosság volt kénytelen elszenvedni „a keresztény hódítóktól”, – silány kárpótlásra sikerült. Vajon meghallották és nem találták-e cinikusnak ezt az inkább, guaraní és tupik kései leszármazottai?

És vajon ki lesz a következő károsult? Hát nem az összereszténység?

Gémes István

KITEKINTÉS

Winnipeg, Kanada. A 175 ezer lelket számláló lutheránus egyház története folyamán először választott női püspököt. A 48 éves *Susan Johnson* szeptember 1-én lép hivatalba.

Bejrút, Libanon. A német egyházak közös küldöttsége meglátogatta ezt a sokat szenvedett országot, hogy tájékozódjék és megvizsgálja a segítség lehetőségeit. Libanonban 18 vallási közösség él, közülük 12 keresztény. A meglátogatottak nem vették volna rossz néven, ha az evangélikus és római katolikus képviselők mellett ortodoxok is jöttek volna. Az ország második legnagyobb keresztény közössége az ortodox egyház.

Bielefeld, NSzK. Zsinagóga céljára akarta eladni egyik templomát a vesztfáliai egyházvezetés. Ezt egy gyülekezeti tiltakozó csoport megakadályozta és elfoglalta a templomot. Most mégis megegyeztek az eladásban.

Vatikánváros. A pápa egységre szólította fel a kínai római katolikus egyházakat. 13 millióra becsülik az ország katolikusai számát, akik megoszlanak, mert állami nyomásra „Hazafias tömörülés” címén kellett egyeseknek kiválniuk a Rómához hű egyházból.

Wiesbaden, NSzK. A hessen-nassauai evang. egyház elnöke tiltakozott az ellen, hogy az iskolákban különböző vallású tanulóknak közös vallásnevelés legyen. Minden vallásnak joga van az oktatáshoz, de nincs szükség a vallások összekeverésére, mondta az elnök.

Strassburg, Franciaország. Az Európa Tanács felszólította 47 tagállamát, hogy az „istenkáromlásra” vonatkozó törvényeit vizsgálja felül. A demokráciának legfontosabb oszlopa a szólás szabadsága – érvel a javaslat –, ezért csak akkor lehet az istenkáromlás büntetése megengedett, ha az erőszakhoz, gyűlölet szításához vezet. Az érv nem tűnik nagyon meggyőzőnek.

Baku, Azerbajdzsán. A fővárosban először szenteltek fel keresztény templomot, ami igen jelentős esemény, hiszen az ország lakosságának 85%-a muszlim hitű.

Riga, Lettország. A Pszichológiai Főiskola két docense „Antisek” névvel bizottságot hozott létre az országot előzőnlő szekták elleni védekezés megszervezése céljából. Munkája elsősorban a Scientology, New Generation és a mormonok szektája ellen irányul.

Pristyina, Montenegró. A készülő, új alkotmány szeretné megakadályozni, hogy a helyi ortodox egyház a szerb ortodox egyházzal jogi kapcsolatot tartson fenn. A szerbek szerint ez diszkriminációt jelent és tisztára csak politikai okokra vezethető vissza.

Butovo, Oroszország. A főváros közelében fekvő kivégző hely egyik tömegsírja mellett tette le egy új ortodox templom alapkövét a két metropolita. Ezen a helyen kezdődött 70 évvel ezelőtt a Sztálin-féle véres tisztogatás, amelynek milliók estek áldozatul. Elsők voltak a „kulákok, közönséges bűnözők és más szovjetellenes elemek”.

Prizren, Koszovo. A helyi római katolikus püspök szerint a tartománynak nincs más választása, mint hogy követelje és elnyerje Szerbiától való teljes függetlenségét. Ha ez nem következik be, háború lesz, amit nem akarunk, – mondta a püspök.

Nairobi, Kenya. Az 1855-ben, Angliában megalapított „Fiatal Nők Keresztény Egyesülete” (YWCA) 1800 fős kongresszust tartott, amelyen követelték a bibliai gyökerekhez való visszatérést. A szervezet 125 országban 25 millió nőt ér el programjaival.

Hannover, NSzK. A nyári hónapokban 136 európai üdülőhelyen részesülhetnek német turisták evangélikus lelkigondozásban: 190 lelkész látja el ezt a fontos szolgálatot, hiszen ami a turizmust illeti, a németek élen járnak a külföldi nyaralást tekintve.

Lagos, Nigéria. Az ország 128 millió lakosának 49%-a keresztény és 45% muszlim. Ezért hívta föl az egyik szultán a muszlimokat, hogy erősítsék meg missziói tevékenységüket, mert csak így lehet visszaszorítani a kereszténységet és az amerikai szekták térhódítását. 1955 óta már 15 ezer ember vesztette életét a muszlimok támasztotta vallási zavargásokban.

Hamburg, NSzK. Rekordot állított fel a híres Szt. Mihály evangélikus templom: 35 ezren vettek részt az idei „motorkerékpárosok istentiszteletén”. Az istentisztelet után 40 kilométeres sorban vonultak el a résztvevők.

Potsdam, NSzK. Nemzeti emlékközpont alapkövét tették le annak az evangélikus paplaknak a szomszédságában, amelyben a szovjet KGB a háború után titkos szolgálati központot rendezett be. Több, mint 200 ezer, többnyire ártatlan megkínzott volt kénytelen a hellyel megismerkedni. Egyharmaduk nem élte túl a borzalmas bánásmódot. 20 túlélő vehetett még részt az ünnepségen.

Erfurt, NSzK. Luther egykori kolostorában újra megjelentek az „apácák”: a Casteller Ring nevű evangélikus női közösség itt építette ki ú.n. „városi állomását”.

Róma, Olaszország. A Civitta Cattolica nevű lap közlése szerint az utolsó 40 évben 69 ezer rk. pap mondott le papságáról. Jelenleg 80-100 ezerre tehető az időközben megházasodott papok száma.

Bécs, Ausztria. *Michael Bünker* lett az Osztrák Evangélikus Egyház új püspöke. A növekvő elszegényedés ellen kíván küzdeni, többet akar tenni a rászorulókért és a nők nagyobb felelősségvállalását szeretné elérni az egyházban.

KITEKINTÉS

Szent-Gály Kata:

Kérdések válasz nélkül

Mért nincs szavam, hogy elbeszélni tudjam
hányféle sárgában, vörösben, aranyban
kel föl a nap,
milyen a nyári alkonyat,
és hogy a felhők belángolt széle
most milyen,
és milyen az a cirpegő béke,
mely az elalvó réteken pihen?
S mért kell sötétlő háttért festenem
neked: mi nem lehetsz?
Mért kell a bűn, hogy érteném:
szeretsz?
Fényed mért így ragyog?
Mért nem tudom leírni sohasem:
milyen vagy, Isten, akié vagyok?

Genf, Svájc. Újabb egységet kötött az UNO a szudán kormányral, amelynek értelmében a Darfur-tartományban 20 ezer nemzetközi rendfenntartó gondoskodna biztonságról. Ott a 13 éve tartó öldöklésben már csaknem egy millió ember vesztette el az életét. A szudán kormánytól elvárják, hogy ezt az egységet végre be is tartja.

Moszkva, Oroszország. A moszkvai patriarchátus külügyi vezetője meleg szavakkal méltatta *Putin* elnök segítségét, az oroszországi és külföldi orosz egyházak egyesítés körül. Szerinte az elnök „mélyen hívó ember”, akit hívó szülei már gyermekkorában megkereszteltek.

Magyar evangéliumi lap
Evangelisches Blatt für Ungarn
**Előfizetési ár egy évre: EUR15,-
ill. annak megfelelő más valuta.**
**Bankszámla: Ung. Ev. Luth.
Seelsorgedienst in Deutschl.
Landesbank Baden-Württemberg
(BLZ 600 501 01) Konto-Nr. 1180084
IBAN DE58 6005 0101 0001 1800 84**
Szerkesztőbizottság-Redaktionsausschuss:
*Gy.Cseri, Im Storchenhain 18, D-60437
Frankfurt/M; J.Glatz, Berrenratherstr. 514,
D-50354 Hürth-Efferen; L.Terray,
Presterod, N-1640 Rade, Norwegen.*
Szerkesztő-verantwortlicher Redakteur:
I.Gémes, Gänsheidestr. 9, D-70184 Stuttgart
E-Mail: istvan.gemes@freenet.de
www.utitars.de
St.Johannis-Druckerei, D-77922 Lahr.

